

Βρυξέλλες, 7 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ο ρόλος της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα — <i>Ανταλλαγή απόψεων</i>

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας για το ανωτέρω θέμα, ενόψει της ανταλλαγής απόψεων στο Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) της 27ης Νοεμβρίου 2025.

Ο ρόλος της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα

Καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας

Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) ως ευρωπαϊκό θεμέλιο

Εδώ και πολλά χρόνια η EEK αποτελεί κεντρικό ζήτημα για την ευρωπαϊκή συνεργασία και, δεδομένου ότι η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με την επιτάχυνση της πράσινης, της ψηφιακής και της δημογραφικής μετάβασης, καθώς και με νέες απειλές κατά της ασφάλειας, όπως οι υβριδικές επιθέσεις σε υποδομές ζωτικής σημασίας, η ανάγκη για εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης είναι πλέον ολοένα και πιο ορατή. Ωστόσο, πάρα πολλές χώρες σε ολόκληρη την Ευρώπη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν έλλειψη δεξιοτήτων, ανεπαρκή επίπεδα φοίτησης στην EEK, υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης και την διαδεδομένη αντίληψη ότι η τεχνική εκπαίδευση είναι μικρότερης αξίας από την πανεπιστημιακή. Ως εκ τούτου, έχει αποκτήσει ύψιστη σημασία η ενίσχυση όχι μόνο της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, αλλά και της οικονομικής και δημοκρατικής ανθεκτικότητάς της, καθώς και της δυνατότητας παροχής ίσων ευκαιριών σε όλους όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη διά βίου μάθηση και τις ποιοτικές θέσεις εργασίας.

Η EEK ως πυλώνας της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση βρίσκονται στο επίκεντρο του οικονομικού και κοινωνικού θεματολογίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα τελευταία χρόνια έχουν αναληφθεί ορισμένες πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και της οικονομικής και δημοκρατικής ανθεκτικότητάς της, καθώς και την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη διά βίου μάθηση και τις ποιοτικές θέσεις εργασίας. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη συμμετοχή στη διά βίου μάθηση. Σε αυτές περιλαμβάνονται η σύσταση του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα¹, καθώς και πρωτοβουλίες της Επιτροπής, όπως το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων², το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027³ και το σύμφωνο για τις δεξιότητες.

¹ EE C 417 της 2.12.2020, σ. 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

Η έκθεση Draghi του 2024 σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας τονίζει ότι οι επενδύσεις σε δεξιότητες —ιδίως σε επαγγελματικές και τεχνικές δεξιότητες— είναι θεμελιώδους σημασίας για την επίτευξη στρατηγικής αυτονομίας, την καινοτομία και την κοινωνική συνοχή στην Ευρώπη. Στην έκθεση επισημαίνονται ορισμένες προκλήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, όπως η ευθυγράμμιση της ΕΕΚ με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, η μείωση του μορφωτικού επιπέδου, η έλλειψη στήριξης προς εκπαιδευόμενους προερχόμενους από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, η ανεπαρκής αξιοποίηση ταλέντων στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών, και η σοβαρή έλλειψη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων.

Με δεδομένες αυτές τις προκλήσεις, η έκθεση Draghi απευθύνει έκκληση για μια ευρωπαϊκή στρατηγική που θα αντιμετωπίζει τις ελλείψεις δεξιοτήτων και θα επικεντρώνεται σε όλα τα στάδια της εκπαίδευσης. Επίσης, επιμένει στο ότι είναι απαραίτητο να ενισχυθούν, μεταξύ άλλων, οι βασικές δεξιότητες γραμματισμού και αριθμητισμού, οι ψηφιακές δεξιότητες, οι πράσινες δεξιότητες, οι δεξιότητες στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών, και οι εγκάρσιες δεξιότητες.

Από τα πορίσματα και τις συστάσεις αυτές προκύπτει ότι είναι αναγκαίο να δοθεί νέα ώθηση με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της ΕΕΚ ως ελκυστικής και υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικής επιλογής που προσφέρει στους εκπαιδευόμενους ευκαιρίες σταδιοδρομίας με προοπτικές.

Έκκληση για συντονισμένη δράση με στόχο την ενίσχυση του ρόλου της ΕΕΚ

Παρά τις προσπάθειες των κρατών μελών, οι κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ εξακολουθούν να περιστρέφονται γύρω από την ελκυστικότητα, τη συνάφεια με την αγορά εργασίας, τη συμπεριληπτικότητα και τις εταιρικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης, τη μάθηση στον χώρο εργασίας, τη ψηφιοποίηση και την ανώτερη ΕΕΚ.

Στο πλαίσιο αυτό, η μελλοντική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ιδίως όσον αφορά την ΕΕΚ σε όλα τα επίπεδα, θα πρέπει να προσφέρει περαιτέρω στήριξη στις χώρες για την αντιμετώπιση των αναγκών της αγοράς εργασίας, την ενίσχυση της αριστείας και της συμπεριληπτικότητας, και την προώθηση της καινοτομίας στα συστήματα ΕΕΚ. Ταυτόχρονα, πρέπει μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕΚ, να διασφαλίζεται ότι τα άτομα διαθέτουν τις απαραίτητες επαγγελματικές δεξιότητες, μεταξύ άλλων, την ικανότητα να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στις δημοκρατικές κοινωνίες.

Οι προσπάθειες που καταβάλλονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να ενισχύουν και να συμπληρώνουν τις εθνικές μεταρρυθμίσεις μέσω της παροχής κατευθύνσεων, εργαλείων και πλατφορμών συνεργασίας, επιτρέποντας στην ΕΕΚ να αποτελέσει πραγματική κινητήρια δύναμη για την κοινωνική ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα. Επιπλέον, προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της ευρωπαϊκής ΕΕΚ, είναι απαραίτητη η στενή συνεργασία μεταξύ των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, των εταιρειών και των κυβερνήσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ παραμένουν χρήσιμα και ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και στις κοινωνικές απαιτήσεις. Αυτή η πολυμερής συνεργασία βελτιώνει την ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, δίνει ώθηση στην καινοτομία, ενισχύει τις οδούς πρόσβασης των εκπαιδευομένων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και/ή σε ουσιαστικές ευκαιρίες απασχόλησης και δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να συμμετέχουν ενεργά στις δημοκρατικές κοινωνίες, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο τη συνολική ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Προεδρία καλεί τους υπουργούς να απαντήσουν στα ακόλουθα ερωτήματα για ανταλλαγή απόψεων επί του θέματος. Παρακαλούμε οι παρεμβάσεις να μην ξεπερνούν τα τρία λεπτά κατ' ανώτατο όριο.

- Πώς μπορούμε να ευθυγραμμίσουμε σε μεγαλύτερο βαθμό τα προγράμματα ΕΕΚ με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και, ταυτόχρονα, να εξασφαλίσουμε για όλους τους εκπαιδευόμενους ΕΕΚ υψηλής ποιότητας και συμπεριληπτική εκπαίδευση και κατάρτιση, η οποία να τους παρέχει τις απαραίτητες επαγγελματικές και κοινωνικές δεξιότητες;
- Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε όχι μόνο την ελκυστικότητα αλλά και την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα προγράμματα ΕΕΚ —ιδίως στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών;